Enw'r Ymgeisydd Candidate name	Rhif yr Ymgeisydd Candidate number	Athrawes Teacher

TGAU

UNED 4
DISGRIFIADOL, CREADIGOL A DYCHMYGUS
1 awr 30 munud

Adran	Cwestiwn	Marc uchaf	Marc
A	1	7	
	2	9	
	3	19	
	4	15	
B	1	25	
C	1	25	
	Cyfanswm	100	

CYFARWYDDIADAU
INSTRUCTIONS

Defnyddiwch inc neu feiro du. Peidiwch â defnyddio pensil na beiro gel. Peidiwch â defnyddio hylif cywiro.
Use black ink or black ball-point pen. Do not use pencil or gel pen. Do not use correction fluid.
Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.
Write your name, centre number and candidate number in the spaces at the top of this page.
Atebwch <u>bob</u> cwestiwn.
Answer <u>all</u> questions.
Ysgrifennwch eich atebion ar y llinellau a ddarperir yn y papur cwestiynau hwn.
Write your answers on the lines provided in this question paper.
Ni chaniateir defnyddio geiriaduron nac unrhyw adnoddau eraill.
The use of dictionaries or any other resource is forbidden.

GWYBODAETH
INFORMATION

Mae nifer y marciau wedi'i nodi mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.
The number of marks is given in brackets at the end of each question or part-question.
Mae'r marciau ar gyfer cywirdeb mynegiant o fewn y cwestiynau yn cael eu nodi fel a ganlyn: (√ = 2) ac ati.
Marks awarded for accuracy of expression within the questions are indicated as follows: [√ = 2] etc.

ADRAN A

1. Mae Gareth Bale yn boblogaidd ar draws y byd. Darllenwch ychydig amdano.
Gareth Bale is very popular all over the world. Read a little about him below. [7 marc]

GARETH BALE

Shwmae, Gareth Bale ydw i. Ces i fy ngeni yng Nghaerdydd ar yr 16eg o fis Gorffennaf,1989. Rydw i'n byw gyda fy ngwraig Emma yn Madrid, Sbaen. Rydw i'n chwarae pêl-droed dros Real Madrid a Chymru.
Rydw i'n dwli ar bob math o chwaraeon ond yn enwedig chwarae golff a nofio i gadw'n heini. Gwaetha'r modd, rydw i'n casau pêl-rwyd achos mae'n ddiflas iawn.

(i) Beth ydy barn Gareth am y chwaraeon yma? Ticiwch (√) y bocs priodol.
What is Gareth's opinion about these sports? Tick (√) the relevant box.

	☺☺☺☺	😐😐😐	☹☹	
Golff				(1)
Pêl-rwyd				(1)
Nofio				(1)

(ii) P'un sy'n gywir? Ticiwch (√) i ddangos yr ateb cywir. (2) *Which one is correct? Tick (√) to show the correct answer. (2)*

	√	
Mae Gareth yn hoffi chwarae pêl-rwyd.		
Mae Gareth yn casau chwarae golff.		
Mae Gareth yn dwli ar nofio.		(2)

(iii) P'un sy'n gywir? Ticiwch (√) i ddangos yr ateb cywir. (2) *Which one is correct? Tick (√) to show the correct answer. (2)*

	√	
Mae Gareth yn chwarae dros Gymru yn unig.		
Mae Gareth yn chwarae dros Real Madrid a Chymru.		
Mae Gareth yn chwarae dros Real Madrid yn unig		(2)

2. (i) Mae llawer o bobl enwog yn dod o Gymru. Darllewch sylwadau Gareth Bale a Katherine Jenkins a llenwch y grid **yn Gymraeg.**
Many famous people come from Wales. Read Gareth and Katherine Jenkins' comments and fill in the grid in ***Welsh.***

[9 marc]

Rydw i'n byw yn Madrid, Sbaen. Mae llawer o bethau i wneud yn Sbaen, fel ymweld â'r traeth. Rydw i'n dwli ar y tywydd achos mae'n boeth iawn.	Rydw i'n byw yn Efrog Newydd, America. Rydw i'n dwli ar Efrog Newydd achos y theatr, hanes , siopa ac mae llawer o bobl enwog yn byw yno. Ond mae'n well gyda fi Cymru achos mae fy nheulu a ffrindiau yn byw yno.

	Gareth Bale	Katherine Jenkins	
Byw ble?			**[2]**
Hoffi byw—Pam?			**[2]**

(ii) Ydych chi'n hoffi eich ardal chi?

Rhowch 2 reswm **yn Gymraeg**.
Give 2 reasons in ***Welsh***

Ydych chi'n hoffi eich ardal chi?

____ [1]

Rheswm 1 :

____

____

____[2]

Rheswm 2 :

____

____

____[2]

3. **Darllenwch y gerdd yn ofalus.** *Read the poem carefully.* **[14 + √ = 5] = [19]**

Dw i'n hoffi.....

Dw i'n hoffi'r haul a tywydd braf
A mynd i lan y môr bob haf,
Cael nofio yn y môr mawr glas,
Gwneud castell tywod, rhedeg ras.

Dw i'n hoffi cerdded yn y coed
A'r dail yn crensian dan fy nhroed,
Cael picnic efo Dad a Mam
A chwarae cuddio efo Sam.

Mair Elwyn

(i) Pa luniau fydd yn addas i roi ar boster o'r gerdd? Ticiwch (√) y 3 llun gorau. **[3]**
Which pictures would be suitable to put on a poster of the poem? Tick (√) the 3 best pictures.

	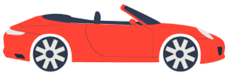			

(ii) Rhowch gylch o amgylch yr ateb cywir. *Circle the correct answer.* **[6]**

a) Beth ydy lliw y môr?	coch	glas	gwyrdd **[1]**
b) Beth ydy'r tywydd yn y gerdd?	haul	bwrw glaw	wyntog **[1]**
c) Ble mae'r odl?	chwarae/cerdded	coed/nhroed	castell/cuddio **[1]**

ch) Ydy'r gerdd yn siarad am y teulu? Ydy / Nac ydy **[1]**

d) Ydy'r gerdd yn siarad am chwaraeon? Ydy / Nac ydy **[1]**

dd) Ydy'r gerdd yn siarad am deledu? Ydy / Nac ydy **[1]**

(iii) Mae'r gerdd yn disgrifio ysgolion yng Nghymru ond beth am eich ardal chi? Disgrifiwch eich ysgol chi **yn Gymraeg.**

[10+√=10]=[20 marc]

i. I ba ysgol ydych chi'n mynd? (1)
ii Pa byncIau wyt ti'n astudio? (2)
iii. Pa weithgaredd wnest ti yn ddiweddar? (2)
iv. Trafod ffrindiau (2)
v. Beth hoffet ti wneud ar ol ysgol (3)

The poem describes school in Wales but what about your school? Describe your school **in Welsh.**
i. Which school you go to? (1)
ii. Which subjects you study? (2)
iii Discuss friends in school (2)
iv. Activity you did recently with school? (2)
v. What would you like to do after school? (3)

(iii) Mae'r gerdd yn disgrifio ysgolion yng Nghymru ond beth am eich ardal chi? Disgrifiwch eich ysgol chi **yn Gymraeg.**

[10+√=10]=[20 marc]

i. I ba ysgol ydych chi'n mynd? (1)
ii Pa bynciau wyt ti'n astudio? (2)
iii. Pa weithgaredd wnest ti yn ddiweddar? (2)
iv. Trafod ffrindiau (2)
v. Beth hoffet ti wneud ar ol ysgol (3)

The poem describes school in Wales but what about your school? Describe your school **in Welsh.**

i. Which school you go to? (1)
ii. Which subjects you study? (2)
iii Discuss friends in school (2)
iv. Activity you did recently with school? (2)
v. What would you like to do after school? (3)

4. Mae dosbarth Cymraeg mewn ysgol yng Ngogledd Cymru eisiau gwybod sut mae pobl ifanc sy'n byw yn y De yn treulio'u hamser hamdden. Ysgrifennwch nodyn **yn Gymraeg** i'r dosbarth.

[8+√=7]=[15 marc]

Mae rhaid i chi:
(i) sôn am eich diddordebau (2)
(ii) sôn am beth wnaethoch chi y penwythnos diwethaf (4)
(iii) sôn am beth mae eich ffrindiau yn hoffi gwneud (2)

A Welsh class in a school in North Wales want to know how young people that live in the South spend their leisure time. Write a note to the class ***in Welsh.***

You must:
(i) mention your interests/hobbies (2)
(ii) mention what you did last weekend (4)
(iii) mention what your friends like to do (2)

Adran B

1. Darllenwch hanes y ddau berson ifanc yma yn perfformio yn ddiweddar. **[25]**
Read about these two young people performing recently.

Sali

Ar Ddydd Llun, es i i lyfrgell y dref ar ôl ysgol i wneud gwaith project hanes ar gastell y dref. Roedd y cyfrifiaduron yn y llyfrgell yn gyflym iawn ac rydych chi'n gallu gweithio arnyn nhw am awr heb dalu. Nos Fawrth, doeddwn i ddim yn edrych ymlaen at y wers chwaraeon ar y diwrnod nesaf achos roedden ni'n mynd i redeg traws gwlad ac yn mynd ar hyd caeau gwlyb, mwdlyd. Roedd rhaid i fi gael cawod wedyn. Mae'n gas gyda fi gael cawod ar ôl y wers chwaraeon achos mae pawb yn edrych arnoch chi. Diolch byth, roedd y penwythnos yn nesau erbyn Dydd Gwener. Yn y nos, chwaraeais i badminton yn y Ganolfan Chwaraeon gyda fy chwaer. Mae'n dda achos does dim rhaid i bobl ifanc dan 16 oed dalu. Ar Ddydd Sadwrn, helpais i'r Clwb Ieuenctid i godi sbwriel o afon y Waun. Mae'n bwysig cadw'r afon yn lân i gadw'r pysgod yn iach.

(i) Atebwch y cwestiynau **yn Gymraeg**. (10)
*Answer the questions **in Welsh**.*

1. Beth wnaeth Sali ar Ddydd Llun?

______________________________(1)

2. Ble?

______________________________(1)

3. Beth mae hi'n meddwl am gael cawod yn yr ysgol?

______________________________(2)

4. Pam mae hi'n bwysig cadw'r afon yn lân?

______________________________(2)

Tomos

Ar Ddydd Mawrth, yn y wers ddaearyddiaeth, roedden ni'n siarad am edrych ar ôl yr amgylchedd. Rydw i'n meddwl bod paneli solar yn syniad da i helpu'r amgylchedd. Dywedais i wrth mam a dad bod rhaid i ni eu cael nhw ar ein tŷ ni. Tybed beth fydd dad yn gwneud? Dydd Mercher, Roeddwn i'n gwneud gwaith ymchwil ar baneli solar ond roedd un broblem fawr, doedd fy nghyfrifiadur i ddim yn gweithio hanner yr amser. Mae cyfrifiaduron yr ysgol yn araf iawn. Yn y nos, teithiais i ar y trên i'r clwb nofio yn Llanfach - mae'n rhaid i fi fynd deg milltir ar y trên achos mae'r pwll nofio lleol wedi cau. Does dim llawer o bobl ifanc yn mynd i nofio o gwbl nawr. Siomedig! Dydd Iau yw diwrnod gorau'r wythnos achos rydyn ni'n cael awr o chwaraeon. Roeddwn i'n edrych ymlaen! Roedd yr athro'n gwneud y gwersi mor ddiddorol a dysgais i lawer o sgiliau newydd. Hoffwn i chwarae badminton dros Gymru yn y dyfodol.

5. Beth ydy syniadau Tomos am helpu'r amgylchedd?

____

____ (2)

6. Beth sy'n siomedig?

____

____ (2)

(ii) Nodwch un peth sy'n debyg ac un peth sy'n wahanol rhwng Sali a Tomos. (4)

Note one thing that is similar and one thing that is different between Sali and Tomos

	Sali	Tomos
Beth sy'n debyg? *(similar)*		
Beth sy'n wahanol? *(different)*		

(iii) Mae Tomos yn dweud "Mae'r cyfrifiaduron yn y llyfrgell yn gyflym". Ydych chi'n cytuno? Rhowch reswm dros eich ateb **yn Gymraeg**.

Tomos says "The computers in the library are fast". Do you agree? Give reasons for your answer ***in Welsh****.* *(3)*

____

____

____

____

____

(iv) Mae Sali yn dweud "Doeddwn i ddim yn edrych ymlaen at y wers chwaraeon". Ydych chi'n cytuno? Rhowch reswm dros eich ateb **yn Gymraeg**.

Sali says "I was not looking forward to my PE lesson". Do you agree? Give reasons for your answer ***in Welsh****.* *(3)*

____

____

____

____

____

(v) Ble ydych chi'n defnyddio'r cyfrifiadur? Rhowch 2 reswm dros eich dewis **yn Gymraeg**.
(Does dim rhaid dewis rhwng lyfrgell neu'r ysgol)

Where do you use the computer? Give 2 reasons for your choice ***in Welsh****.*

(You do not need to choose between the library or school) *(5)*

Ble:____

Rheswm 1:____

____

Rheswm 2:____

____

Adran C [12 + √ = 13] = [25 marc]

MAE RHAID I CHI DDEWIS <u>UN</u> CWESTIWN I ATEB.

NAILL AI
Ysgrifennwch bortread un o enwogion Cymru (tua 150 gair)

NEU

Ysgrifennwch bortread o'ch arwr (tua 150 gair)

Dylech chi gynnwys:
- manylion personol
- disgrifiad corfforol
- personoliaeth
- diddordebau
- cyflawniadau
- eich rheswm dros ddewis y person

Cofiwch! Mae rhaid i chi newid y person a'r amser!
Remember! You must change the person and the tense!

YOU MUST CHOOSE <u>ONE</u> QUESTION TO ANSWER.

EITHER
Write a portrait of one of Wales' famous people (approximately 150 words)

OR

Write a portrait of your hero (approximately 150 words)

You should include:
- personal details
- a physical description
- personality
- interests / hobbies
- achievements
- your reason for choosing the person

____

____

____

____

____

____